

VIŠE OD 100.000 LJUDI u Srbiji radi bez prava na odmor, bolovanje i porodiljsko, a sve PO ZAKONU

Izvor: Blic, 18.05.2017.

Autor: Sonja Todorović. -

Procene su da više od 100.000 ljudi u Srbiji su radnici „na lizing“, odnosno da su do posla došli tako što su ih specijalizovane agencije iznajmile poslodavcima. Zvaničnih podataka koliko ljudi na ovaj način zarađuje za život nema, ali kako kažu u sindikatima, iznajmljivanje radne snage je sve češća praksa poslodavaca.

Ovaj način zapošljavanja nije protivzakonit, iako zaposleni ne znaju koliko dugo će raditi, zarada im je često ispod minimalca, a nemaju topli obrok, bolovanje, godišnji odmor, ni porodiljsko. Nijedan propis u Srbiji za sada se ne bavi ovom oblašću, dok je u Evropi rad na lizing ugrađen u zakonodavstvo. S tim u vezi, Međunarodna organizacija rada je usvojila konvenciju koju je i Srbija izglasala u skupštini 2013, ali odgovarajući zakon još nije donela.

Kako najavljuju iz Ministarstva rada, trenutno rade na zakonu o agencijama.

Firme koje „iznajmljuju“ radnike nemaju obaveze prema njima

Istovremeno, rad na lizing uzima sve više maha. Neki podaci pokazuju da je takvih radnika u Srbiji oko 100.000.

Zapošljavanje na ovaj način zastupljeno je u skoro svim sektorima. Ima ih u metalskoj, hemijskoj industriji, energetici... Profili radnika su toliko široki, da radnika na lizing ima i među programerima, građevincima, pa sve do glumaca i zaposlenih u kol centrima.

Branislav Čanak, nekadašnji predsednik Ujedinjenih granskih sindikata „Nezavisnost“ kaže da firme koje iznajmljuju radnike na lizing nemaju nikakvu obavezu prema njima.

- Ti radnici nemaju pravo kolektivnog ugovaranja niti sindikalnog organizovanja, često nemaju vikend, a uz desetočasovno, pa čak i petnaestočasovno radno vreme u slučaju povrede nije regulisano ko će im platiti odštetu. Nije kontrolisana bezbednost na radu, niti opasnost od profesionalnih oboljenja, majkama nije plaćeno porodiljsko, a obično su upola manje plaćeni od radnika na istim poslovima u drugim firmama i neretko rade mnogo slabije plaćene poslove od onih za koje su obrazovani - kaže Čanak.

Ministarstvo: To odavno želimo da promenimo, ali...

U Ministarstvu za rad kažu za „Blic“ da oni pokušavaju još od 2003. godine da se rad preko agencija uredi, ali da nisu imali podršku sindikata.

- Zakon o radu poznaje samo ugovorni odnos između poslodavca i zaposlenog, tako da ne uređuje rad zaposlenih preko „agencija za privremeno zapošljavanje“. To odavno želimo da promenimo, da bi obezbedili zaštitu agencijskih radnika i uveli u red u radu ovakvih poslodavaca. Sada smo dobili podršku sindikata koji su se ranije protivili zakonskom uređivanju rada preko agencija. U toku je priprema Zakona o radu preko agencija za privremeno zapošljavanje, kojim će se uvesti red u ovoj oblasti i maksimalno zaštititi agencijski radnici. Privodimo kraju rad Radne grupe na izradi Zakona o radu preko agencija za privremeno zapošljavanje, kojim će se agencijskim zaposlenima obezbediti jednaka zarada i drugi osnovni uslovi rada, kao što je radno vreme, odmori, odsustva, bezbednost i zdravlje na radu, i drugi uslovi rada koji se primenjuju na zaposlene koje neposredno zapošljava poslodavac - korisnik - objašnjavaju u Ministarstvu za rad.

Oni tvrde da nemaju precizne informacije koliko postoji firmi koje se bave radnicima na lizing, jer se, prema Zakonu o privrednim društvima, delatnosti koje društvo obavlja ne moraju registrovati.

- Što se tiče registrovanih agencija za zapošljavanje, u skladu sa Zakonom o zapošljavanju, do sada su ukupno registrovane 93 agencije, i to za posredovanje u zapošljavanju, a neke od njih, kao ostale delatnosti obavljaju i ustupanje radnika - objašnjavaju u Ministarstvu.

Oni kažu da znaju da su u najgorem položaju oni koji su angažovani na privremenim i povremenim poslovima neposredno od strane poslodavca ili preko agencija, drugih pravnih lica ili omladinskih zadruga, jer nemaju prava koja se garantuju zaposlenima. Novim zakonom predviđa se da agencije mogu samo da zaključe ugovor o radu, a ne i druge ugovore sa licima koje upućuju na rad kod drugog korisnika, kao i da im obezbede uslove rada koje imaju i ostali zaposleni kod tog korisnika.